

הקדוש יאיר לו לאותו עולם ויתן לו חלק בעולם הבא, ישתדל בעולם הזה להכליל מעשיו בימין, וכל מעשיו יהיו לשם הקדוש ברוך הוא. שהרי לאחר כשייתכנס מהעולם הזה להדון בדין הקשה בדין הגיהנם, אין שם עצה וחקמה ושכל להנצל מן הדין.

דבר אחר כי אין מעשה וחשבון ודעת וחקמה בשאול - בגיהנם יש בו מדורים על מדורים; מדור תחתון שאול, מדור תחתון ממנו אבדון, וזה סמוך לזה. מי שיורד לשאול, ידונו אותו, ומשם יצפצף ועולה. זהו שכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאול ויעל. ומי שיורד לאבדון, שוב לא עולה לעולמים.

מי שיש בו מעשה טוב או שהוא (אם טוב הוא) בעל חשבון, הרי בארץ, שכל לילה ולילה טרם ישכב וטרם יישן, צריך אדם לעשות חשבון ממעשיו שעשה כל אותו יום, וישוב מהם ויבקש עליהם רחמים. מה הטעם באותה השעה? משום שבאותה שעה עץ המות שורה בעולם, וכל בני העולם טועמים טעם המות, וצריך באותה שעה לעשות חשבון מעשיו ויודה עליהם, משום שאותה שעה של המות, ואלה נקראים בעלי חשבון.

וכן מי שמשתדל בדעת ובחקמה לדעת את רבנו, כשיעבירו אותו לחזות ולהסתפל באותם רשעים שנטרדו בגיהנם ובדרגת השאול, וכלם צוחים מאותן דרגות - הוא לא ישאר שם ולא ימצא ביניהם, ועל זה אין מעשה וחשבון ודעת בשאול, ולא ימצא אלא למעלה למעלה, במקום שפמה אורות ומנורות וכמה

עלמא, אלא אי בעי בר נש, דמלכא קדישא ונהיר ליה לההוא עלמא, ויתן ליה חולקא לעלמא דאתי, ישתדל בהאי עלמא, לאכללא עובדוי בימינא, וכל עובדוי יהון לשמא דקודשא בריה הוא, דהא לבתר פד יתפניש מהאי עלמא, לאתדנא בדינא תקיפא, בדינא דגיהנם, לית תמן עיטא וחקמה וסכלתנו לאשתזבא מן דינא.

דבר אחר כי אין מעשה וחשבון ודעת וחקמה בשאול. בגיהנם, אית ביה מדורין על מדורין. מדורא תתאה שאול. מדורא תתאה מניה, אבדון. ודא סמיך לדא. מאן דנחית לשאול, ידונו ליה ומתמן יצפצף ועולה. הדא הוא דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. ומאן דנחית לאבדון, תו לא סליק לעלמין.

מאן דאית ביה עובדא טבא, או דאיהו (ס"א א) א קבא איהו) מארי דחושבנא, הא אוקמוהו דבכל ליליא וליליא עד לא ישכב, ועד לא נאים, בעי בר נש למעבד חשבנא מעובדוי דעבד כל ההוא יומא, ויתוב מנייהו, ויבעי עלייהו רחמי. מאי טעמא בההיא שעתא. בגין דההיא שעתא אילנא דמותא שארי בעלמא, וכל בני עלמא טעמין טעמא דמותא, ובעי בההיא שעתא למעבד חשבנא מעובדוי, ויודי עלייהו, בגין דאיהי שעתא דמותא, ואלין אקרין מארי דחושבנא.

וכן מאן דאשתדל בדעת ובחקמה למנדע למאריה, פד יעברון ליה לאסתכאה ולאסתפל לאיננון חייבין דאתטרידו בגיהנם, ובדרגא דשאול, וכלהו צוחין מאינון דרגין, הוא לא ישתאר תמן, ולא ישתכח בינייהו, ועל דא אין מעשה וחשבון ודעת וחקמה בשאול, ולא ישתכח אלא לעילא לעילא,